

ЦЕРВИКОГЕН БОШ ОҒРИҒИДА ФАОЛ МИОФАСЦИАЛ ТРИГГЕР НУҚТАЛАРНИНГ КЛИНИК АҲАМИЯТИ

Ходжиева Дилбар Таджиевна

Фармонов Ҳаётбек Фахриддин ўғли

Бухоро давлат тиббиёт институти

Долзарблиги. Цервикоген бош оғриғи узоқ давом этувчи ва такрорланувчи бош оғриқлари орасида муҳим ўрин эгаллаб, беморларда нафақат оғриқ синдроми, балки бўйин ҳаракатчанлигининг чекланиши, кундалик фаолликнинг пасайиши ва меҳнат қобилиятининг бузилиши билан ҳам намоён бўлади. Бундай беморларда бўйин ва елка камари мушакларида шаклланган фаол миофасциал триггер нуқталар айрим ҳолларда оғриқ синдромини сақлаб турувчи муҳим омил бўлиши мумкин, шунинг учун уларни аниқлаш цервикоген бош оғриғини клиник жиҳатдан тўғри баҳолаш ва кейинги даволаш усулини танлашда алоҳида аҳамият касб этади.

Мақсад. Цервикоген бош оғриғи бўлган беморларда фаол миофасциал триггер нуқталарнинг клиник аҳамиятини, уларнинг бош оғриғи хусусиятлари ва бўйиннинг функционал ҳолати билан боғлиқлигини комплекс баҳолаш.

Материал ва усуллар. Цервикоген бош оғриғи ICHD-3 мезонлари асосида верификация қилинган беморларда клиник-анамнестик, неврологик ва миофасциал текширув ўтказилиши режалаштирилган. Бош оғриғи интенсивлиги NRS ёки VAS, кундалик фаолиятга таъсири HIT-6, бўйин билан боғлиқ функционал чекланиш NDI орқали баҳоланади, бўйиннинг ҳаракат ҳажми ва юқори цервикал сегментлар функцияси текширилади. Миофасциал текширувда трапециясимон, sternocleidomastoid, levator scapulae, splenius, semispinalis ва субокципитал мушаклар соҳасидаги юқори сезувчан нуқталар пальпация қилиниб, беморга таниш бош оғриғини қайта чақирувчи нуқталар клиник аҳамиятли фаол триггер нуқта сифатида қабул қилинади.

Натижалар. Танланган клиник ёндашув фаол миофасциал триггер

нуқталарни фақат локал мушак оғриғи нуқтаси сифатида эмас, балки бемордаги одатий цервикоген бош оғриғи билан функционал жиҳатдан боғлиқ бўлган клиник белги сифатида баҳолаш имконини беради. Триггер нуқталарнинг сони ва локализациясини бош оғриғи частотаси, интенсивлиги, NDI, HIT-6 ва бўйин ҳаракат ҳажми билан биргаликда таҳлил қилиш миофасциал компонентнинг касаллик оғирлигидаги ўрнини аниқлаш учун муҳим ҳисобланади.

Хулоса. Цервикоген бош оғриғида миофасциал триггер нуқталарни стандартлаштирилган клиник текширув таркибига киритиш беморларни клиник фенотипига кўра ажратиш, оғриқнинг эҳтимолий манбасини аниқлаш ва кейинчалик индивидуал терапияни танлаш учун муҳим амалий аҳамиятга эга.

Адабиётлар рўйхати:

1. Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS). The International Classification of Headache Disorders, 3rd edition // Cephalalgia. – 2018. – Vol. 38, No. 1. – P. 1–211. – DOI: 10.1177/0333102417738202.
2. Sjaastad O., Saunte C., Hovdahl H., Breivik H., Grønbaek E. “Cervicogenic” headache. An hypothesis // Cephalalgia. – 1983. – Vol. 3, No. 4. – P. 249–256. – DOI: 10.1046/j.1468-2982.1983.0304249.x.
3. Sjaastad O., Fredriksen T. A., Pfaffenrath V. Cervicogenic headache: diagnostic criteria. The Cervicogenic Headache International Study Group // Headache. – 1998. – Vol. 38, No. 6. – P. 442–445. – DOI: 10.1046/j.1526-4610.1998.3806442.x.
4. Bogduk N., Govind J. Cervicogenic headache: an assessment of the evidence on clinical diagnosis, invasive tests, and treatment // The Lancet Neurology. – 2009. – Vol. 8, No. 10. – P. 959–968. – DOI: 10.1016/S1474-4422(09)70209-1.
5. Robinson C. L., Christensen R. H., Al-Khazali H. M., Amin F. M., Yang A., Lipton R. B., Ashina S. Prevalence and relative frequency of cervicogenic headache

in population- and clinic-based studies: a systematic review and meta-analysis // Cephalalgia. – 2025. – Vol. 45, No. 3. – DOI: 10.1177/03331024251322446.

6. Ахмедова Д. Б. Бирламчи бош оғриқларини амбулатор шароитда ташхислашдаги хатоликлар //Неврология ва нейрохирургия тадқиқотлар журнаלי.-Тошкент. – 2020. – Т. 4. – №. 4. – С. 6-8.

7. Ахмедова Д. Бирламчи бош оғриқлари фармакотерапияси //Прикладные науки в современном мире: проблемы и решения. – 2022. – Т. 1. – №. 27. – С. 9-13.

8. Bahodirovna A. D. Frequency of observation of anxiety and depression in the diagnosis of primary headaches //Art of Medicine. International Medical Scientific Journal. – 2021. – Т. 1. – №. 2.